

એપ્રિલ - ૨૦૧૧

← **નાનકડા લીકેજને પણ અવગણશો નહીં ...**



ચિત્રમાં દર્શાવ્યું છે કે બાંધકામ ચાલી રહ્યું હતું એવી સાઈટ પર થયેલ પાણીનું નાનકડું લીકેજ કેટલું ઝડપથી મોટું અને ભયાનક લીકેજ બન્યું આ ચિત્રો થોડી મીનીટના અંતરે જ લેવાયેલા છે.

આ અકસ્માત આપણને યાદ અપાવે છે કે પ્રક્રિયા કારખાનામાં પાઈપ કે અન્ય સાધનોમાં જણાયેલ કોઈપણ લીકેજનો તરત જ રીપોર્ટ કરી તેને રીપેર કરવું કેટલું અગત્યનું છે. બધા લીકેજ, ભલે પછી એ નાનકડું હોય, તેમાં ભય ની સંભવના રહેલી છે. ઝેરી, સળગી શકે તેવા અને જ્વલનશીલ પદાર્થો સામાન્ય રીતે વધારે જોખમ ધરાવે છે. પરંતુ ચિત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ કોઈપણ પ્રકારના

**... કે જે ખુબ મોટું બને ! →**

પદાર્થોનું લીકેજ ભયજનક છે. ખુબ ઝેરી પદાર્થનું નાનકડું લીકેજ તરત જ ભયજનક બની શકે છે અને જ્વલનશીલ અથવા ઓછા ઝેરી પદાર્થ ખુબ ઝડપથી મોટા સ્વરૂપમાં ફેરવાય શકે છે અને જેથી મોટી આગ, ખુબ મોટો ઘડાકો અથવા સ્વાસ્થ્ય માટે મોટા પ્રમાણમાં હાનિકારક બની શકે છે.



**તમો શું કરી શકો ?**

- તમારા કામકાજ દરમિયાન તમે કોઈપણ લીકેજ જુઓ તો તુરંત જ તેની જાણ કરો. ભરેલું ખાબોચીયું , ટીપાઓ, રંગ કે આવરણ નું નીકળી જવું અને અજાણી વાસ આ બધાં લીકેજ ના ચિહ્નો માં સામેલ છે.
- લીકેજ થતાં પદાર્થને ઓળખી કાઢો અને જ્યાં સુધી લીકેજ બંધ ન કરવામાં આવે ત્યાં સુધી સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવામાટે તમારાં પ્લાન્ટની પધ્ધતિ ને અનુસરો. થોડાક ઉદાહરણો : પદાર્થો ને ફેલાતો અટકાવો અથવા શોષી લો, તેનો સુરક્ષિત જગ્યાએ નિકાલ કરો, માણસોને જોખમથી અવગત કરાવવા તથા દુર રાખવા - ચેતવણીના ચિન્હો પ્રદર્શિત કરો અથવાકામચલાઉ આડાશ લગાવો, જો લીકેજ થતો પદાર્થ સળગી શકે તેવો અથવા જ્વલનશીલ હોય તો ખાત્રી કરો કે તેને સળગવા ઉગમસ્થાન ન મળે તેમાટે ના બધાં પગલાં લઈ લીધા છે. તમારાં પ્લાન્ટની કટોકટીની અને લીકેજ રોકવાની પધ્ધતિમાં તમારાં પ્લાન્ટમાં વપરાતાં પદાર્થો માટે યોગ્ય અને નિશ્ચિત પગલાં સામેલ હશે.
- જાણી લો કે લીકેજ ને બંધ કરવા પ્લાન્ટને તૈયાર કરવા માટે સમય લાગી શકે છે – પાઈપ કે સાધનોને ખાલી કરવા પડે, સાધનોને સુરક્ષિત રીતે બંધ કરવા પડે, સાધનોને જે જગ્યાએ કામ કરવાનું છે તેનાથી અલગ કરી દેવા પડે. જ્યાં સુધી લીકેજને બંધ કરી દેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેની સુરક્ષિત સ્થળેથી દેખરેખ રાખો જેથી લીકેજ કદમાં મોટું થાય તો તરત જ જરૂરી પગલાં લઈ શકાય.
- જ્યારે એવા સાધનો ની દેખરેખ અથવા નિરક્ષણ કરવાનું થાય જે નજર સમક્ષ દેખાતા નથી (દા.ત. ઈન્સ્યુલેશન વડે ઢાંકેલા સાધનો), ત્યારે લીકેજ ના ચિન્હો તપાસો અને તમારાં અવલોકન ની જાણ કરો જેથી મરમમત કામ થઈ શકે.

**લીકેજ નાનકડું હોતું જ નથી !**